

Herman Ottó:
A ZÖLD HARKÁLY

Majdnem galambnagyságú. Dolmánya eleven olajzöld, farcsíkja világos; hasafele halavány olajzöldes. A szárny evező tollai feketések, fehér foltokkal. A láb két ujja előre, kettő hátrafelé áll, a karmok erősek, hajlottak, megkapaszkodásra kitűnőek. A fark tollai igen kemények, a középsők lándzsásan kifutók, megtámasztásra igen alkalmasak. Csőre ólomszürke, erős, taszító fejszére emlékeztető éllel; nyelve féreg alakú, hegyén szakás és gyerekarasznyira is kilökhető.

Fáradhatatlanul ácsoló, a férgeket kiszedegető igen hasznos madár, mely íves röpüléssel szálldos fáról-fára és mindig alulról kezdi a felkúszást. Keresi a fa elbetegesedett, korhadó részeit, amelyekbe lyukakat farag, hogy a pondrókhoz hosszú nyelvvel hozzáférhessen, azokat kiszigonyozhassa. De éppen olyan buzgó az erdő földjén is, hol a hangyabolyokat gyalogosan keresi fel, kilyukasztatja. S mikor a hangyák nagy mérgesen és tömegesen kigyülekeznek, közékük böki hosszú ragadós nyelvét, amelyre, mint valami friss lépveszőre, reátapadnak, hogy pillanat alatt az ácsoló madár gyomrába vándoroljanak. Ezt a furfangot télen át is úzi, és bizony kibontogatja a keményre fagyott bolyok oldalát, hogy a téli álomba szunyadozó hangyanépet megdézsmálja.

Hangos madár, melynek „klüklüklüklü” szavától csak úgy zeng az erdő.

Gyümölcsösökben tiszta áldás, valóságos felcsere a betegeskedő fáknek, azért kíméletet érdemel.

Nálunk még jócskán van.

A SÜVÖLTŐ

Pacsirta nagyságú. Fejeteteje, csőretöve körös-körül, szárnya és farka fényes fekete; dolmánya szép hamuszürke; farcsíkja és farkalja hófehér, melle és hasa gyönyörű hajnalpiros. Csőre kurta, de nagyon vastag, csúcsán kampósan hajló. Fészke a hegység fenyves részében áll, úgy öt-hat méter magasságban. Burkolata vékony ágacskákból, bélése szőrből készül.

A süvöltő nálunk nyáron át hegyi madár, késő őszkor pedig levonul az aljakba, amikor a messze észak nálánál erősebb testű, hozzánk telelésre levonuló süvöltőkkel találkozik és velük együtt barangolja az erdőt, ligetet és a kertet, még a házak közvetlen közelében is. Mikor a fákat hófehér, a téli nap hideg sugaraiban csillogó zúzmara lepi el s ez a remek színezetű madár a vékony ágakon megtelepedik, a legszebb és legkedvesebb téli képet látjuk és még ezt is megszépíti mélán hangzó hívogatása, a székelység szerint süvöltése, amelytől székely neve is ered. Ez a hang olyan, mint a somogyi hosszú furulya legszebb középhangja. Fogságba ejtve külföldön nótára tanítják, amelyben mesterré válik és ekkor ötven koronáig is megadják az árát. Könnyen rajtaveszt, mert nem óvatos.

Az aljakban növényevő madár. Nekiesik ifjú hajtásnak, rügynek, mindenféle bogyó magjának, mint a kányabangitáénak, az ostorményének stb.; de már dudvákra rá nem jár. Kemény teleken, mikor megszorul, nagyon rájár a gyümölcsfák rügyeire s ekkor kárt is okoz.

Télen át nem ritka.

A FAKÚSZÓ

Még az ökörszemnél is kisebb testű, de hosszabb, igazán ösztövé madárka, támasztásra alkalmas, merev farokkal. Körmös lábain három ujj előre, egy hátrafelé áll: csőre finom, könnyedén hajlott. Hátafele cseresszürke, fehér cseppentésekkel, hasafele fehér. Fészekalja öt, néha kilenc tejfehér tojás, finom rozsdás és vörös foltokkal permetezve. A fészek hasadékokban, kis odvakban, néha lehámló és elálló kéreg mögé van finom anyagból rakva.

Ügyesen kúszik, mint a legjobb harkály, nyelvét ugyan nem bírja kiöltetni, mint az előbbi, de roppant ügyesen dolgozik vele és csőröcskéjével a legfinomabb repedésekben is, honnan a legparányibb bogárkát, petét kiszedegeti. Igen hasznos madara erdőnek, kertnek s még nem ritka.

(1904)